

מעידה וירטואלית / תמי וייל

אני רואה את האנליטיקאי הפוך על מסך הטלפון שלי. הוא אומר: "יש אנשים שמסובבים את הטלפון". אלו הפגישות הווירטואליות הראשונות שלי בתקופת COVID-19. מה ניתן ללמוד מהופעתה של "מעידה וירטואלית"?

המגיפה כפתה את המסך על אנליזות רבות, ועוררה שאלה חשובה: עם ההופעה של הדמות והקול במסך, לנוכח הקיום של המסמנים של האנליזנט והאקט של האנליטיקאי, איך נוכל לנסח את ההבדל בין קיום על המסך ובין המציאות, ואת האפקטים על ההתנסות האנליטית?

בהתנסות האנליטית אנו עוקבים אחר הידע הלא מודע, המתממש רק בדיעבד. אנו מוצאים תנועה דומה בהבחנה של לאקאן בין העין והמבט, הקול וההד. המטאפורה של המערה של אפלטון, מדגימה שאנו רואים רק את הצללים המשתקפים של מה שקורה בחוץ, שומעים רק את ההדהודים השונים, של הפונמות השונות, שחוזרים מפתחי הכניסה והיציאה של המערה [1].

הקדימות של המבט והקול כרוכה בחילוץ של האובייקט משדה הדחף, ונוגעת לא להווייה (being), אלא לסובייקט השסוע, שבו אנו עוסקים בהתנסות האנליטית. אנו יכולים להבחין בנקודת השיסוע הזו, שנעלמת מן ההווייה, בכמה מישורים.

בשדה הדיבור ניתן לגלם את הנקודה הנעלמת, דרך העובדה שמסמן האדון הוא הסוכן שפועל, בעוד הסובייקט אינו אלא מונח ביחס למסמן אחר. הסובייקט לא מעניק משמעות למסמן, אלא נותן לו גוף של התענגות. בשדה האינבוקטורי ניתן למצוא לכך הקבלה, בעובדה שאנו לא שומעים את הקול דרך האוזן ובמישור של הקיום (raison d'être), אלא דרך ההדהוד של הדבר (d'être réson) [2]. בשדה הסקופי, ניתן למקם את השיסוע באישון, שהוא הנקודה הנעלמת מן העין, ומצביעה על כך ש "אתה אף פעם לא מתבונן בי מהמקום ממנו אני רואה אותך" [3].

המסך הווירטואלי מציג דימוי של עולם הקיום ושל יחסים מטריים, היכן שכאשר הדמות מתקרבת אל המסך, היא גדלה ונשמעת חזק יותר, ולהיפך. אנו יכולים לתאר פגישות דרך מסך כ "אני רואה את עצמי רואה את עצמי", אוטו-ארוטיות על עצם המסלול של הדחף, שנסוב סביב התענגות אסורה.

אבל אנליזה בנוכחות מתרחשת במרחב ליבידינלי, שנע בנתיב של האיווי. למרות שהקול של האנליטיקאי שמגיע מאחורי הספה נשמע קרוב וחזק, האנליזנט לא רואה אותו. הדיבור שנשלח מהמקום של הסובייקט אל הריק של החדר של האנליטיקאי, חוזר אל הסובייקט כהדהוד מרחוק. המכשול בו אנו נתקלים בנתיב של האיווי, מגלם את העיקרון של תסביך אדיפוס, שלפיו הדמויות הקרובות במיוחד הן אלו האסורות ביותר [4].

כדי לאחוז באיווי, האובייקט צריך להיות מחולץ מן הגוף, וליצור חסר. כאן האנליזה הווירטואלית נתקלת בקושי, מכיוון שהמסך הוא אטום, ולא מאפשר לחלץ דימויים לא משתקפים, כמו האובייקטים מבט וקול [5]. לכן, כאשר נמצאים בחללים שונים משני צידי המסך, ההדהוד של הקול של האנליזנט עלול שלא לחזור דרך קירות ההעברה. החסר עלול שלא להיווצר, אם הסובייקט לא ניבט מהאובייקטים, שכרוכים באיווי הלא ידוע של האחר.

מעידה וירטואלית עשויה להעיד על ניסיון לא מודע לייסד מחדש מרחב ליבידינלי, באמצעות מכשול. בהיעדר חסר, עשויה להתעורר חרדה סביב אנליזות וירטואליות ממושבות, כסימן בגוף של החסר של החסר [6], דרך לאחוז את האיווי באופן [7].

אבל, מכיוון שפרויד מדגיש, שפסיכואנליטיקאים לא צריכים לסגת מפני אי הנחת של תקופתם, עלינו לחשוב על האפשרות, שייתכנו אפקטים אנליטיים, גם באנליזות שמתקיימות דרך אמצעים וירטואליים. אנו יכולים למצוא תמיכה למאמץ הזה, בהבדל עליו מצביע מילר, בין המערה של אפלטון ובית הסוהר של לאקאן [8].

יתכן שהמסך ישפיע על אנליזות שמכוונות על ידי המערה והווירטואליות של הנראה, יותר מאשר על אלו שמכוונות על ידי דילמת האסירים, היכן שאנו מעומתים עם עובדת היותנו לבד עם האחר, לא יודעים, ומוכנים לצמצם את התענגותנו על הזהות שלנו. עדויות עתידיות ודיווחים על אקטים אנליטיים, ידריכו אותנו בשאלה זו.

<https://www.thelacanianreviews.com/a-virtual-slip/>

1. Lacan, J., "I've been talking to brick walls", in Talking to brick walls, p. 82-83
2. Ibid, p. 99 p. 103
3. Lacan, J., "The four fundamental concepts of psychoanalysis", S11, p. 103
4. Miller, J. A., "Introduction a l'érotique du temps", in La cause freudienne, n.56, 2004, p.63-64
5. Lacan, J., "Subversion du sujet et dialectique du désir", in Écrits, p. 818
6. Lacan, J., "L'angoisse", S10, p. 24
7. Lacan, J., "Le transfert", S8, p. 200
8. Miller, J.A., "Les us du laps". Cours n.17, 10/5/2000, p.236